Celarent

Kategorik tasımda "Celarent"

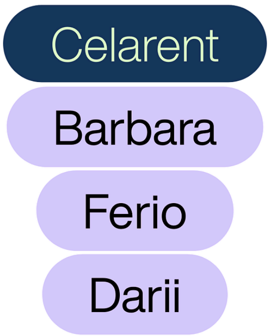

Barbara, Celarent, Darii ve Ferio

Tanımı ve yapısını yazıp örneklendireceğim.

Celarent, Aristoteles'in syllogism teorisinde birinci şekil içinde yer alıyor.

Detaylı açıklamaya geçelim.

Genel çerçeve

Kategorik tasım, iki öncül ve bir sonuçtan oluşur. Terimleri **"tüm"**, **"hiçbir"**, **"bazı"** gibi niceleyicilerle ifade edilir.

Orta terimin (M), birinci öncülde **yüklem (P)**, ikinci öncülde **özne (S)** olarak yer aldığı şekle birinci şekil denir.

Yapısı şudur: M—P / S—M // S—P

Her geçerli tasım kalıbına anımsatıcı isimler verilmiştir. Tasımın önerme türlerini belirtmek için isimlerin **sesli harflerini** kullanıyoruz.

Celarent'in yapısı ve anlamı

C: Birinci şekle aittir.
e: Birinci öncül E tipidir (Hiçbir M, P değildir.)

a: İkinci öncül A tipidir (Bütün S'ler, M'dir.)
e: Sonuç E tipidir (Hiçbir S, P değildir.)

"nt" gibi sessiz harfler, tarihsel dönüşüm kurallarına işaret eder.

- Formal Mantık Dizilişi (EAE-1):
  1. Birinci Öncül (E): Hiçbir M, P değildir. (MeP)
  2. İkinci Öncül (A): Bütün S'ler, M'dir. (SaM)
  3. Sonuç (E): O halde, hiçbir S, P değildir. (SeP)

Somut bir örnek verelim

Öncül 1 (E): Hiçbir solungaçla nefes alan canlı (M), memeli değildir (P). (Evrensel Olumsuz)
Öncül 2 (A): Bütün köpek balıkları (S), solungaçla nefes alan canlıdır (M). (Evrensel Olumlu)
Sonuç (E): O halde, hiçbir köpek balığı (S), memeli değildir (P). (Evrensel Olumsuz)

Celarent neden geçerlidir?

Kümeler teorisi ile açıklayacağız.

- İlk öncül (Hiçbir M, P değildir) disjoint yapar. M kümesi ile P kümesini birbirinden tamamen ayırır yani hiçbir ortak elemanları yoktur.

- Bütün S'ler, M'dir öncülü yani ikinci öncül, S kümesinin tamamını, M kümesinin içine yerleştirir. (S, M'nin bir alt kümesidir.)

- O zaman, kaçınılmaz olarak, S de P ile hiçbir şekilde kesişemez diyebiliriz çünkü S'nin tamamı M'nin içindedir ve M, P ile hiçbir şekilde kesişmiyordur.

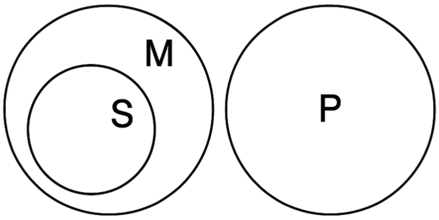

Kategorik tasımda ″Celarent″.